

BESLUT

2021-11-29 Dnr: 20/01167

SAKEN

Tillsyn av samarbeten mellan aktörer med tillstånd att sända analog kommersiell radio; fråga om förfogande över tillstånd

BESLUT

Myndigheten för press, radio och tv vidtar ingen ytterligare åtgärd och avslutar ärendet.

1. Ärendet**1.1 Inledning**

I augusti 2017 utlyste Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) 3 nationella och 35 regionala/lokala tillstånd fördelade på 21 sändningsområden. Tillståndsbesluten meddelades i oktober respektive december år 2017. Tillstånden, som kom att fördelas på sju tillståndshavare, gäller under perioden 1 augusti 2018 – 31 juli 2026. MPRT beslutade i sin tillsynsplan för år 2020 att genomföra en tillsynsinsats av samarbeten mellan aktörer som har tillstånd för analog kommersiell radio.

MPRT har med start den 18 juni 2020 genomfört en tillsyn av ägar- och avtalsförhållanden hos de aktörer som har tillstånd att sända analog kommersiell radio. Myndigheten har begärt in redovisningar av ägar- och avtalsförhållanden från samtliga tillståndshavare för analog kommersiell radio. Myndigheten har också på begäran av tillståndshavarna själva träffat företrädare för Bauer Media AB (Bauer), Svenska Medietjänster AB (SMT), NRJ Sweden AB (NRJ) och Nya Radio City AB (NRC). De handlingar som inkommit till myndigheten har legat till grund för myndighetens beslut.

MPRT har vid den aktuella tillsynen kunnat konstatera att Bauer samarbetar med NRJ, SMT och NRC, som alla har sändningstillstånd i sändningsområdet Stockholm AB. Bauer är också delägare i NRC. Vidare har Bauer och SMT sändningstillstånd i sändningsområdet Östergötland E.

Kilohertz AB (Kilohertz) samarbetar med DB Media AB (DB Media) och med Radio Nova AB (Radio Nova). Samtliga tre bolag har sändningstillstånd i sändningsområdet Stockholm AB. Kilohertz och Radio Nova har sändningstillstånd i sändningsområdet Uppsala C.

Nedan följer de aktuella tillståndshavarnas redovisningar av avtalsförhållanden och MPRT:s bedömning vid tidpunkten för tillståndsbeslutet i de för tillsynen relevanta sändningsområdena (se avsnitt 1.2). Redogörelserna utgår från de senast givna tillstånden, utifrån bestämmelsen i 18 kap. 5 § andra stycket radio- och tv-lagen (se avsnitt 2.2, Tillämpliga bestämmelser). Ägarförhållanden vid tidpunkten för tillståndsbeslutet framgår av myndighetens beslut om tillstånd (dnr 17/02157 m.fl.) och redogörs för endast i de fall de har ändrats i förhållande till vad som framkommit i detta tillsynsärende (se avsnitt 3, Myndighetens bedömning av frågan om förfogande – ägar- och avtalsförhållanden vid tillsynen). I avsnitt 2 lämnas en redogörelse för den rättsliga regleringen. Sedan följer bolagens redovisningar av ägar- och avtalsförhållanden vid tidpunkten för tillsynen och MPRT:s bedömning av om en tillståndshavare förfogar över mer än ett tillstånd i sändningsområdet (se avsnitt 3). Därefter bedömer myndigheten frågan om det i sådant fall finns skäl att anta att ett förfogande kan inverka menligt på konkurrensen (se avsnitt 4). Avslutningsvis avgörs frågan om återkallelse av tillstånd (se avsnitt 5). Avsnitt 6 utgör en sammanfattning.

1.2 Avtalsförhållanden vid tillståndsgivningen

1.2.1 Östergötland E 3 – SMT

I sin ansökan om sändningstillstånd angav SMT att bolaget hade anknytning till andra sökande av regionala/lokala tillstånd att sända analog kommersiell radio i sändningsområdet. Anknytningen utgjordes enligt ansökan av ett samarbetsavtal med Bauer gällande tekniska tjänster och annonsförsäljning. Bauer tilldelades Östergötland E 1.

MPRT bedömde vid tillståndsgivningen att samarbetet enligt avtalet inte var av sådan omfattning och innebörd att det medförde hinder mot att tilldela SMT tillståndet ifråga. Myndigheten fäste särskild vikt vid att samarbetet enligt avtalet inte omfattade redaktionella frågor och att parternas respektive radioformat inte skulle komma att sändas ut via det andra bolagets tillstånd. SMT tilldelades därför tillståndet Östergötland E 3.

1.2.2 Uppsala C 2 – Kilohertz

Kilohertz angav i sin ansökan om sändningstillstånd att bolaget planerade att samarbeta med Radio Nova angående annonsförsäljning om det tilldelades tillstånd. Radio Nova tilldelades Uppsala C 1.

MPRT tilldelade Kilohertz Uppsala C 2. I tillståndsbeslutet angavs att myndigheten skulle komma att ta ställning till om det planerade samarbetet innebar att en tillståndshavare kunde anses förfoga över ytterligare tillstånd i sändningsområdet när samarbetet hade inletts och sändningarna påbörjats.

1.2.3 Stockholm AB 2 – SMT

I sin ansökan om sändningstillstånd angav SMT att bolaget hade anknytning till andra sökande av regionala/lokala tillstånd att sända analog kommersiell radio i sändningsområdet Stockholm AB. Anknytningen utgjordes enligt ansökan av det tidigare nämnda avtalet med Bauer gällande tekniska tjänster och annonsförsäljning. Bauer tilldelades tillståndet Stockholm AB 1.

MPRT bedömde vid tillståndsgivningen att samarbetsavtalet inte innebar ett förfogande över ytterligare ett tillstånd inom sändningsområdet på det sätt som avses i radio- och tv-lagen. SMT tilldelades därför tillståndet Stockholm AB 2.

1.2.4 Stockholm AB 4 – NRJ

I sin ansökan om sändningstillstånd angav NRJ (dåvarande RBS Broadcasting AB) att bolaget hade anknytning till andra sökande i sändningsområdet. Anknytningen utgjordes av ett samarbetsavtal om tekniska tjänster och annonsförsäljning med Bauer.

Avtalet ansågs i relevanta delar vara identiskt med det samarbetsavtal mellan Bauer och SMT som tidigare hade bedömts i ärendet. Myndigheten bedömde därför att samarbetsavtalet inte innebar att något av bolagen förfogade över ytterligare ett tillstånd inom sändningsområdet. NRJ tilldelades därför Stockholm AB 4.

1.2.5 Stockholm AB 5 – Radio Nova

Radio Nova angav i sin ansökan att bolaget planerade att samarbeta med en annan tillståndshavare i sändningsområdet om Radio Nova tilldelades tillstånd. Det skulle röra sig om ett samarbete med dåvarande MTG-koncernen om annonsförsäljning. Kilohertz tilldelades Stockholm AB 3.

MPRT tilldelade Radio Nova tillståndet Stockholm AB 5. I tillståndsbeslutet angavs att myndigheten skulle komma att ta ställning till om det planerade samarbetet innebar att något av bolagen kunde anses förfoga över ytterligare tillstånd i sändningsområdet när avtalet hade ingåtts och sändningarna hade inletts.

1.2.6 Stockholm AB 6

DB Media intygade i sin ansökan om tillstånd att bolaget inte hade anknytning till andra sökande av tillstånd i sändningsområdet. DB Media tilldelades tillståndet Stockholm AB 6.

1.2.7 Stockholm AB 7 – NRC

I sin ansökan om sändningstillstånd intygade NRC (dåvarande Mad Men Media AB) att bolaget inte hade någon anknytning till andra sökande av tillstånd i sändningsområdet. NRC tilldelades tillståndet Stockholm AB 7.

2. Rättslig reglering

2.1 Ändrade regler

Radio- och tv-lagen (2010:696) reglerar villkor för att ha tillstånd att sända analog kommersiell radio. Den 1 augusti 2017 trädde vissa lagändringar i kraft. Bland annat fick MPRT en större frihet vid utformningen av sändningsområden, och bestämmelserna om hur många tillstånd någon får förfoga över i ett sändningsområde samt om överlåtelse och återkallelse av tillstånd ändrades.

Ett övergripande intresse för den nya regleringen av sändningsområdenas omfattning, utöver att främja konkurrens och mångfald på hela radioområdet, är att ge förutsättningar för en livskraftig kommersiell radio. Avsikten är att de nya, i allmänhet större, sändningsområdena ska bidra till detta (prop. 2016/17:136 s. 11).

2.2 Tillämpliga bestämmelser

En fysisk eller juridisk person får inte förfoga över mer än ett tillstånd att sända analog kommersiell radio inom ett sändningsområde, om det finns skäl att anta att det kan inverka menligt på konkurrensen (13 kap. 5 §).

Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från MPRT, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, och det finns skäl att anta att förfogandet kan inverka menligt på konkurrensen, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet (18 kap. 5 § andra stycket).

Beslut om återkallelse av tillstånd enligt 5 § andra stycket får fattas endast om åtgärden står i rimlig proportion till möjligheterna att främja konkurrens och mångfald i sändningsområdet (18 kap. 7 § andra stycket).

2.3 Förarbeten och myndighetens strategi för tillståndsgivning

I förarbetena (prop. 2016/17:136 s. 22) till den nya regleringen i 13 kap. 5 § radio- och tv-lagen anges följande.

MPRT bör utöver direkta och indirekta innehav även kunna beakta olika typer av samarbeten som rent faktiskt innebär att ett förfogande föreligger enligt bestämmelsen. [...] Avsikten med den föreslagna regleringen är att varje samarbete som bedöms av myndigheten inom ramen för den nu föreslagna regleringen måste ses för sig. Av betydelse för myndighetens bedömning kan då vara den grad av självständighet som en samarbetande tillståndshavare åtnjuter. Det kan till exempel handla om självständighet i redaktionella frågor, affärsmässiga ställningstaganden och även i övrigt möjligheten att agera som ett självständigt företag.

I myndighetens strategi för tillståndsgivning för analog kommersiell radio 2018–2026 (dnr 17/00477) anges på s. 26 följande.

En prövning ska göras utifrån en helhetsbedömning av det samlade samarbetet mellan två aktörer. Att en tillståndshavare låter en annan aktör sända ett visst programformat kan tyda på att den senare förfogar över tillståndet, vilket kan inverka menligt på konkurrensen. Att upplåta sitt tillstånd i andra hand mot ersättning kan ses som ett förfogande över ett tillstånd. En sådan upplåtelse kan också ses som en överlåtelse av tillstånd. Tillstånd får inte överlåtas utan medgivande från myndigheten.

Enbart ett tekniskt samarbete kring utsändningen av en programtjänst kan däremot typiskt sett inte anses innebära att någon annan förfogar över tillståndet. Inte heller kan enbart ett samarbete om annonsförsäljning anses innebära ett förfogande enligt radio- och tv-lagen.

I förarbetena (prop. 2016/17:136 s. 22 f) anges bland annat följande angående möjligheten att inneha flera tillstånd i ett sändningsområde.

Det blir MPRT:s uppgift att i det enskilda fallet avgöra var gränsen går för hur många tillstånd en tillståndshavare kan förfoga över i ett sändningsområde. En avgörande faktor är självklart hur många tillstånd som kan meddelas i sändningsområdet. Förekomsten av många tillstånd inom ett område ger utrymme för en ensam aktör att förfoga över mer än ett tillstånd utan att det finns skäl att anta att det skulle inverka menligt på konkurrensen inom sändningsområdet. [---] Utvecklingen på radiomarknaden, där tillståndshavarna slutit sig samman i nätverk för att nå större geografisk spridning av ett centralproducerat innehåll, visar på betydelsen av att kunna nå så många radiolyssnare som möjligt. Det är då än viktigare för konkurrensen på radioområdet att det finns regler som syftar till att förhindra att ett fåtal större sändningstillstånd kan kontrolleras av en eller ett fåtal aktörer. [---] Regeringens utgångspunkt för förslagen är att mångfalden på radioområdet gynnas om det finns möjligheter för självständiga aktörer att verka på radiomarknaden i konkurrens om lyssnare och annonsörer. Enligt regeringen handlar detta främst om förutsättningarna för en strukturell eller ägarmässig mångfald. Det bör samtidigt framhållas att den ägarmässiga mångfalden också har betydelse för den innehållsliga mångfalden eftersom avsaknaden av konkurrens i sig kan leda till ett likartat innehåll.

I förarbetena anges vidare följande på s. 24.

MPRT:s bedömning av konkurrenssituationen i ett sändningsområde bör vägledas av mångfaldsperspektivet. Denna bedömning, som kan finna ledning i konkurrensrätten, ska göras utifrån de bestämmelser som nu föreslås i radio- och tv-lagen. Det utesluter inte att Konkurrensverket också kan pröva förhållanden på området kommersiell radio. Ett exempel på detta kan vara hur samarbeten mellan tillståndshavare påverkar annonsmarknaden i ett sändningsområde.

Angående möjligheten att återkalla tillstånd anges på s. 33 i förarbetena följande.

Av särskild betydelse för bedömningen blir således förhållandena i sändningsområdet. Det handlar både om hur många tillstånd som kan ges och hur stort intresse det finns för att bedriva kommersiella radiosändningar i området. En återkallelse bör kunna underlätas om det bedöms saknas förutsättningar för att en ny tillståndsgivningsprocess med ett återkallat tillstånd skulle förbättra konkurrensen och mångfalden inom sändningsområdet. Myndigheten bör väga återkallelseens ingripande verkan mot den nytta för mångfald och konkurrens tillståndet kan ha om det beviljas ett annat företag.

I förarbetena på s. 32 påpekas vidare:

Återkallelse av sändningstillstånd bör vara en verklig konsekvens för radioföretagen och att de regler som syftar till att förhindra att en aktör skaffar sig kontroll över flera tillstånd i ett sändningsområde annars riskerar att kringgås.

Vidare anges i propositionen på s. 32 följande.

Typiskt för analog kommersiell radio är att det finns få sändningsmöjligheter i jämförelse med tv- och närradioområdet. Denna relativa brist på tillgängliga tillstånd innebär att behovet av att

upprätthålla regler som syftar till att främja mångfald och konkurrens blir viktigare för den analoga kommersiella radion än för andra medieområden.

3. Myndighetens bedömning av frågan om förfogande – ägar- och avtalsförhållanden vid tillsynen

3.1 Östergötland E 3 – tillståndshavare SMT

SMT har i samband med denna tillsyn inkommit med ytterligare uppgifter om samarbetet med Bauer. Bauer och SMT har utöver det avtal om tekniska tjänster och annonsförsäljning som parterna redogjorde för vid ansökan ett avtal om licens av programformat. Myndigheten har tagit del av villkoren även i detta avtal. Av avtalet framgår bland annat att SMT sänder Bauers programformat Vinyl på tillstånden Östergötland E 3 och Stockholm AB 2.

MPRT finner vid en helhetsbedömning av det samlade samarbetet mellan parterna att Bauer får anses förfoga över SMT:s tillstånd i det aktuella sändningsområdet på det sätt som avses i radio- och tv-lagen. Myndigheten har lagt särskild vikt vid samarbetets omfattning och samarbetsavtalens innehåll, att samarbetet omfattar redaktionella frågor och att Bauers programformat sänds på SMT:s tillstånd samt att parternas möjligheter att säga upp avtalen är begränsade.

3.2 Uppsala C 2 – tillståndshavare Radio Nova

Genom ett samarbetsavtal som undertecknades efter tillståndsgivningen kom Kilohertz och Radio Nova överens om att byta sina respektive tillstånd i Uppsala. Kilohertz innehar därmed, sedan överlåtelsen av tillstånden godkänts av MPRT den 25 juli 2018, Uppsala C 1 och Radio Nova Uppsala C 2.

MPRT har under tillsynsprocessen tagit del av villkoren i Kilohertz och Radio Novas ovan nämnda samarbetsavtal. Utöver det samarbete om annonsförsäljning som aviserades vid ansökan, har bolagen också avtalat om produktion, distribution och marknadsföring av Kilohertz programformat Bandit på Radio Novas tillstånd Uppsala C 2 och Stockholm AB 3.

Sedan den 1 juli 2018 är Nordic Entertainment Group AB (Nent Group), som tidigare var en del av Modern Times Group MTG AB, ett eget bolag. Kilohertz ägs indirekt till 100 procent av Nordic Entertainment Group AB (moderbolaget i Nent-koncernen).

MPRT finner vid en helhetsbedömning av det samlade samarbetet mellan bolagen i sändningsområdet att Kilohertz förfogar över Radio Novas tillstånd på det sätt som avses i radio- och tv-lagen. Myndigheten har lagt särskild vikt vid samarbetets omfattning och innehållet i samarbetsavtalet, att samarbetet omfattar redaktionella frågor och att Kilohertz programformat sänds på Radio Novas tillstånd samt att parternas möjligheter att säga upp avtalet är begränsade.

3.3 Stockholm AB 2 – tillståndshavare SMT

MPRT bedömer att samarbetet, som är av samma omfattning som i sändningsområdet Östergötland E, innebär att Bauer förfogar över SMT:s tillstånd i sändningsområdet Stockholm AB på det sätt som avses i radio- och tv-lagen (se bedömning ovan, 5.1).

3.4 Stockholm AB 4 – tillståndshavare NRJ

NRJ har under tillsynsprocessen inkommit med ytterligare uppgifter om samarbetet med Bauer. Utöver det samarbetsavtal om annonser och tekniska tjänster som parterna redogjorde för vid tidpunkten vid ansökan har NRJ och Bauer ett avtal om licens av programformat av vilket framgår att NRJ sänder Bauers format Svensk Pop på tillståndet Stockholm AB 4. Myndigheten har tagit del av villkoren även i detta avtal.

MPRT finner vid en helhetsbedömning av det samlade samarbetet mellan bolagen att Bauer förfogar över NRJ:s tillstånd i det aktuella sändningsområdet i radio- och tv-lagens mening. Myndigheten har lagt särskild vikt vid omfattningen av samarbetet och innehållet i samarbetsavtalen, att samarbetet omfattar redaktionella frågor och att Bauers programformat sänds på NRJ:s tillstånd samt att parternas möjligheter att säga upp avtalen är begränsade.

3.5 Stockholm AB 5 - tillståndshavare Kilohertz

Genom ett samarbetsavtal som undertecknades efter tillståndsgivningen kom Kilohertz och Radio Nova överens om att byta sina respektive tillstånd i Stockholm. Kilohertz innehar därmed, sedan överlåtelsen av tillstånden godkänts av MPRT den 25 juli 2018, Stockholm AB 5 och Radio Nova Stockholm AB 3.

Radio Nova och Kilohertz har därefter i samband med den aktuella tillsynsprocessen inkommit med ytterligare uppgifter om samarbetet (se ovan, 5.2).

MPRT bedömer att samarbetet, som är av samma omfattning som i sändningsområdet Uppsala C, innebär att Kilohertz förfogar över Radio Novas tillstånd på det sätt som avses i radio- och tv-lagen (se bedömning ovan, 5.2).

3.6 Stockholm AB 6 – tillståndshavare DB Media

DB Media har under tillsynsprocessen inkommit med nya uppgifter. Bolaget samarbetar med Kilohertz. Samarbetsavtalet, som MPRT tagit del av, omfattar annonsförsäljning och produktion, distribution samt marknadsföring av Kilohertz programformat Power.

MPRT finner vid en helhetsbedömning av det samlade samarbetet mellan bolagen att Kilohertz får anses förfoga över DB Medias tillstånd i det aktuella sändningsområdet i den mening som avses i radio- och tv-lagen. Myndigheten har lagt särskild vikt vid omfattningen av samarbetet och innehållet i samarbetsavtalet, att samarbetet omfattar redaktionella frågor och att Kilohertz programformat sänds på DB Medias tillstånd samt att parternas möjligheter att säga upp avtalen är begränsade.

3.7 Stockholm AB 7 – tillståndshavare NRC

Under den aktuella tillsynsprocessen har även NRC inkommit med nya uppgifter. Sedan den 19 juli 2018 är Bauer delägare i NRC. Villkoren för ägarskapet i NRC regleras i ett avtal mellan aktieägarna. NRC har ett samarbetsavtal med Bauer vilket omfattar annonsförsäljning, tekniska tjänster och licensiering av programformat. Myndigheten har tagit del av villkoren i båda avtalen. Av samarbetsavtalet framgår bland annat att NRC sänder Bauers format Rockklassiker på sitt tillstånd Stockholm AB 7.

MPRT finner vid en helhetsbedömning av ägarförhållandena och det samlade samarbetet mellan bolagen, att Bauer får anses förfoga över NRC:s tillstånd i det aktuella sändningsområdet på det sätt som avses i radio- och tv-lagen. Myndigheten har lagt särskild vikt vid omfattningen av samarbetet och innehållet i samarbetsavtalet, att samarbetet omfattar redaktionella frågor och att Bauers format sänds på NRC:s tillstånd samt att parternas möjligheter att säga upp avtalet är begränsade.

4. Myndighetens bedömning av frågan om inverkan på konkurrensen

4.1 Östergötland E 1 och E 3 – Bauer

Genom samarbetet med SMT förfogar Bauer över två av totalt tre tillstånd i Östergötland vilket utgör en betydande marknadsandel. Myndigheten gör bedömningen att de aktuella samarbetenas innehåll ger färre incitament och ett begränsat utrymme för självständiga beslut och för Bauer och SMT att agera som konkurrerande aktörer i sändningsområdet. Det finns därmed skäl att anta att Bauers förfogande över SMT:s tillstånd kan inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdet Östergötland E.

4.2 Uppsala C 1 och C 2 – Kiloherzt

Genom samarbetet med Radio Nova förfogar Kiloherzt över samtliga två tillstånd i Uppsala. Myndigheten gör bedömningen att de aktuella samarbetenas innehåll ger färre incitament och ett begränsat utrymme för självständiga beslut och för Kiloherzt och Radio Nova att agera som konkurrerande aktörer i sändningsområdet. Det finns därmed skäl att anta att Kiloherzt förfogande över Radio Novas tillstånd kan inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdet Uppsala C.

4.3 Stockholm AB 1, AB 2, AB 4 och AB 7 – Bauer

Genom sitt eget innehav och samarbetet med respektive bolag; SMT, NRJ och NRC, förfogar Bauer över fyra av totalt sju tillstånd i Stockholm AB vilket utgör fler än hälften av tillstånden i sändningsområdet. Myndigheten gör bedömningen att de aktuella samarbetenas innehåll ger färre incitament och ett begränsat utrymme för självständiga beslut och för Bauer respektive SMT, NRJ och NRC att agera som konkurrerande aktörer i sändningsområdet. Det finns därmed skäl att anta att Bauers förfogande över SMT:s, NRJ:s och NRC:s tillstånd kan inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdet Stockholm AB.

4.4 Stockholm AB 3, AB 5 och AB 6 – Kiloherzt

Genom sitt eget innehav och samarbetet med Radio Nova och DB Media förfogar Kiloherzt över tre av totalt sju tillstånd i sändningsområdet Stockholm AB, en betydande marknadsandel. Myndigheten gör bedömningen att de aktuella samarbetenas innehåll ger färre incitament och ett begränsat utrymme för självständiga beslut och för Kiloherzt respektive Radio Nova och DB Media att agera som konkurrerande aktörer i sändningsområdet. Det finns därmed skäl att anta att Kiloherzt förfogande över Radio Novas och DB Medias tillstånd kan inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdet Stockholm AB.

5. Myndighetens bedömning av frågan om återkallelse

5.1 Förutsättningar för konkurrens och mångfald på radiomarknaden

MPRT bör enligt lagens förarbeten i fråga om återkallelse göra en avvägning mellan den ingripande verkan en återkallelse innebär mot den nytta tillståndet kan ha för mångfalden och konkurrensen om det beviljas ett annat företag. Av särskild betydelse vid bedömningarna har förhållandena i respektive sändningsområde, både vad gäller hur många tillstånd som kan ges och hur stort intresse det finns för att bedriva kommersiella radiosändningar i området.

Möjligheten för MPRT att bevilja tillstånd att sända analog kommersiell radio är begränsad till de fysiska eller juridiska personer som har finansiella och tekniska förutsättningar att sända under hela tillståndsperioden (jfr 13 kap. 4 § radio- och tv-lagen). Den som uppfyller dessa krav och som har angett den högsta sändningsavgiften ska ges tillståndet (13 kap. 8 § radio- och tv-lagen).

Den kommersiella radiomarknadens finansieringsmodell bygger på annonsintäkter. MPRT följer medieutvecklingen och tar årligen fram rapporten Medieekonomi tillsammans med Nordicom vid Göteborgs universitet. MPRT kan konstatera att konjunktur, lyssnarbeteenden och efterfrågan på annonsutrymme är faktorer som påverkar intresset för att sända analog kommersiell radio. De senaste årens medieutveckling med förändrade lyssnarbeteenden och ett ökat intresse för poddradio och public service under pandemin, samt en ökad andel av reklaminvesteringarna i digitala och internationella plattformar påverkar också radiobolagen. MPRT konstaterar vidare i rapporten Medieekonomi 2021 att covid-19-pandemin drabbade även den kommersiella radiobranschen genom en minskad efterfrågan på annonsutrymme. I rapporten som baseras på en analys av mediebolagens årsredovisningar konstateras att omsättningen hos de två största kommersiella aktörerna på den svenska radiomarknaden, radiogruppen Bauer (med bland annat bolagen Bauer Media och NRC) och Nent Group (radioverksamheten med bland annat Kiloherzt) sjönk och rörelseresultaten likaså. Förutsättningarna för tillståndshavarna har således förändrats under nuvarande tillståndsperiod.

Regeringen har den 16 september 2021 uppdragit åt MPRT att bland annat analysera behovet av ytterligare förändringar i regelverket för analog och digital kommersiell radio i syfte att skapa goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommersiell

radioverksamhet, med ett stort utbud för olika intressen och smakriktningar. Uppdraget ska redovisas senast den 21 december 2022.

5.2 Fråga om återkallelse av tillståndet Östergötland E 3 – tillståndshavare SMT

Vid avvägningen mellan den ingripande verkan en återkallelse innebär och den nytta för mångfald och konkurrens åtgärden kan ha om tillståndet Östergötland E 3 beviljas ett annat företag, konstaterar MPRT att Bauer, Kilohertz och SMT genom myndighetens beslut år 2017 tilldelades de tre tillstånden i sändningsområdet. Ytterligare fyra sökande av tillstånd fanns; DB Media, NRJ, MTG Radio Sales AB och Radio Nova. I samma koncern som MTG Radio Sales AB (nuvarande Nent Group Radio Sales AB) ingår Kilohertz. Övriga bolag samarbetar som beskrivits ovan med Bauer eller med Kilohertz.

Myndigheten beaktar vidare bland annat faktorer som tillståndshavares höga investeringskostnader, de senaste årens förändrade lyssnarbeteenden, trenden mot digitala och utomnordiska reklaminvesteringar samt covid-19-pandemins negativa effekter.

Återkallelse av tillstånd bör enligt förarbetena (jfr prop. 2016/17:136 s. 32) vara en reell konsekvens för radioföretagen i syfte att förhindra att bestämmelserna kringgås. Myndigheten anser dock mot bakgrund av rådande förutsättningar att det i nuläget inte är sannolikt att en ny tillståndsgivningsprocess skulle förbättra konkurrensen och mångfalden inom sändningsområdet.

MPRT bedömer därför att en återkallelse ingripande verkan för närvarande inte står i rimlig proportion till nyttan med densamma. Det förhållandet att det råder relativ brist på tillgängliga tillstånd och att behovet av att upprätthålla regler som syftar till att främja mångfald och konkurrens är viktigare för den analoga kommersiella radion än för andra medieområden (jfr prop. 2016/17:136 s. 32) medför ingen annan bedömning.

MPRT vidtar därför ingen ytterligare åtgärd i denna del av ärendet.

5.3 Fråga om återkallelse av tillståndet Uppsala C 2 – tillståndshavare Radio Nova

Vid avvägningen mellan den ingripande verkan en återkallelse innebär och den nytta för mångfald och konkurrens åtgärden kan ha om tillståndet Uppsala C 2 beviljas ett annat företag, konstaterar MPRT att Radio Nova och Kilohertz innehar de båda tillstånden i Uppsala C. Ytterligare fem sökanden fanns; Bauer, SMT, NRJ, DB Media och MTG Radio Sales AB. I samma koncern som MTG Radio Sales AB (nuvarande Nent Group Radio Sales AB) ingår Kilohertz. SMT, NRJ och DB Media samarbetar som beskrivits ovan med Bauer eller med Kilohertz.

Myndigheten beaktar vidare bland annat faktorer som tillståndshavares höga investeringskostnader, de senaste årens förändrade lyssnarbeteenden, trenden mot digitala och utomnordiska reklaminvesteringar samt covid-19-pandemins negativa effekter.

Återkallelse av tillstånd bör enligt förarbetena (jfr prop. 2016/17:136 s. 32) vara en reell konsekvens för radioföretagen i syfte att förhindra att bestämmelserna kringgås. Myndigheten anser dock mot bakgrund av rådande förutsättningar att det i nuläget inte är sannolikt att en ny tillståndsgivningsprocess skulle förbättra konkurrensen och mångfalden inom sändningsområdet.

MPRT bedömer därför att en återkallelse ingripande verkan för närvarande inte står i rimlig proportion till nyttan med densamma. Det förhållandet att det råder relativ brist på tillgängliga tillstånd och att behovet av att upprätthålla regler som syftar till att främja mångfald och konkurrens är viktigare för den analoga kommersiella radion än för andra medieområden (jfr prop. 2016/17:136 s. 32) medför ingen annan bedömning.

MPRT vidtar därför ingen ytterligare åtgärd i denna del av ärendet.

5.4 Fråga om återkallelse av tillstånden Stockholm AB 2, AB 4, AB 5, AB 6 och AB 7 – tillståndshavare SMT, NRJ, Kilohertz, DB Media och NRC

Vid avvägningen mellan den ingripande verkan återkallelser innebär och den nytta för mångfald och konkurrens åtgärderna kan ha om Stockholm AB 2, AB 4, AB 5, AB 6 och AB 7 beviljas andra företag, konstaterar MPRT att Bauer, SMT, Radio Nova, NRJ, Kilohertz, DB Media och NRC tilldelades de sju tillgängliga tillstånden i sändningsområdet Stockholm AB genom myndighetens beslut år 2017.

Ytterligare fem sökande aktörer fanns. I samma koncern som det sökande bolaget MTG Radio Sales AB (nuvarande Nent Group Radio Sales AB) ingår Kilohertz. MPRT ansåg att det fanns skäl att anta att det kunde inverka menligt på konkurrensen om ägaren MTG Radio AB skulle förfoga över ytterligare tillstånd inom sändningsområdet.

Av de fyra resterande sökande aktörerna angav ett bolag att ett samarbete med ett annat radiobolag om annonsförsäljning planerades för det fall tillstånd beviljades. Övriga tre intressenter angav i sina ansökningshandlingar att de inte hade någon anknytning till andra sökande av tillstånd i sändningsområdet. Deras anbud var lägre än övrigas i sändningsområdet, och deras finansiella och tekniska förutsättningar att bedriva verksamheten prövades alltså aldrig av MPRT.

Myndigheten beaktar vidare bland annat faktorer som tillståndshavares höga investeringskostnader, de senaste årens förändrade lyssnarbeteenden, trenden mot digitala och utomnordiska reklaminvesteringar samt covid-19-pandemins negativa effekter.

Återkallelse av tillstånd bör enligt förarbetena (jfr prop. 2016/17:136 s. 32) vara en reell konsekvens för radioföretagen i syfte att förhindra att bestämmelserna kringgås. Myndigheten anser dock mot bakgrund av rådande förutsättningar att det i nuläget inte är sannolikt att en ny tillståndsgivningsprocess skulle förbättra konkurrensen och mångfalden inom sändningsområdet Stockholm AB.

MPRT bedömer därför att en återkallelse ingripande verkan för närvarande inte står i rimlig proportion till nyttan med densamma. Det förhållandet att det råder relativ brist på tillgängliga tillstånd och att behovet av att upprätthålla regler som syftar till att främja mångfald och konkurrens är viktigare för den analoga kommersiella radion än för andra medieområden (jfr prop. 2016/17:136 s. 32) medför ingen annan bedömning.

MPRT vidtar därför ingen ytterligare åtgärd i denna del av ärendet.

6. Sammanfattning

MPRT gör bedömningen att de två största aktörerna på den analoga kommersiella radiomarknaden, Bauer och Kilohertz, genom ägar- och avtalsförhållanden med SMT, NRJ, NRC respektive Radio Nova och DB Media får anses förfoga över de fem mindre aktörernas tillstånd i tre lokala/regionala sändningsområden; Östergötland E, Uppsala C och Stockholm AB. Samtliga samarbetande bolag återfinns bland de totalt sju bolag som innehar tillstånd att sända analog kommersiell radio i landet. Samtliga aktörers samarbeten rör såväl annonsförsäljning, tekniska tjänster som redaktionellt innehåll och avtalen begränsar genom olika typer av villkor parternas möjligheter att agera som självständiga aktörer. Myndigheten bedömer att dessa förfoganden kan antas inverka menligt på konkurrensen i sändningsområdena, men att en återkallelse ingripande verkan för närvarande inte står i rimlig proportion till nyttan med densamma. Ytterligare åtgärder vidtas därför inte i ärendet. Ärendet avslutas därmed.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Helena Söderman. I den slutliga handläggningen har även juristen Ola Vigström deltagit. Handläggaren Hanna Teleman har varit föredragande.

Helena Söderman

Kopia till tillståndshavare:

Bauer Media AB

DB Media AB

Kilohertz AB

NRJ Sweden AB

Nya Radio City AB

Radio Nova AB

Svenska Medietjänster AB

För kännedom:

Konkurrensverket

Kulturdepartementet

Post- och telestyrelsen